

Natuurtoets Zandwetering Wijhe

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186
8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle

E-mail: info@wdodelta.nl

Website: www.wdodelta.nl

Telefoonnummer: 088 – 233 12 00

Datum: Oktober 2018

Auteur: Gerrit Jan van Dijk (adviseur ecologie WDOD)

Status: Definitief, Versie 1.0

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Wettelijk kader	4
2.1.	Wet natuurbescherming	4
2.1.1.	Zorgplicht.....	4
2.1.2.	Verbodsbepalingen	4
2.1.3.	Vogels	5
2.1.4.	Houtopstanden	6
2.2.	Natura2000	6
2.3.	Natuurnetwerk Nederland	7
2.4.	Gedragscode	7
3.	Plangebied.....	8
3.1.	Maatregelen	8
3.2.	Werkzaamheden	8
4.	Resultaten onderzoek.....	9
4.1.	Methodiek	9
4.2.	Gebiedsbescherming	9
4.2.1.	Natura2000.....	9
4.2.2.	Natuurnetwerk Nederland	10
4.3.	Soortbescherming.....	10
4.3.1.	Bureau onderzoek	10
5.	Toetsing.....	12
5.1.	Per soortgroep	12
5.2.	Beschermde gebieden	13
5.2.1.	Natura2000.....	13
5.2.2.	Natuurnetwerk Nederland	14
5.2.3.	Houtopstanden	14
5.3.	Conclusies soorten bescherming	14
5.4.	Conclusie gebiedsbescherming	15
5.5.	Gedragscode	15
6.	Samenvatting conclusies.....	18

1. Inleiding

In de herziening van het waterbeheerplan 2016-2021 van Waterschap Groot Salland (WGS) zijn de KRW beleidsopgaven in factsheets vastgelegd. Deze opgaven vloeien voort uit afspraken die voortkomen uit Europees, nationaal en regionaal beleid, zoals:

- Europese Kaderrichtlijn Water (KRW);
- Waterbeleid 21^e eeuw (WB21) gevat in het Nationaal Bestuursakkoord Water – actueel (NBW-actueel);
- WaterNood (Watersysteem gericht Normeren, Ontwerpen en Dimensioneren);
- Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR);

Om te voldoen aan de beleidsopgaven (een ecologisch gezond watersysteem) en natuurlijke processen weer terug te brengen, is herinrichting van het waterlichaam de Zandwetering noodzakelijk. Deze herinrichtingswerkzaamheden bestaan uit herinrichten van oevers, aanleggen van vispassages en het leggen van duikers. De uitvoering van Zandwetering, waterlichaam 16 (WL16) wordt in 2017 gestart.

De voorliggende voortoets beschrijft in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) en het Natuurnetwerk Nederland de effecten van de ingreep op de soortenbescherming en gebiedsbescherming (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland) en houtopstanden. Uit deze voortoets blijkt of het project (mogelijk) leidt tot aantasting van beschermde soorten en/of gebieden en of vervolgstappen nodig zijn, zoals een nader onderzoek, een ontheffing en/of vergunning. Om dit te kunnen beoordelen is in oktober 2018 een bureaustudie uitgevoerd aangevuld met een aantal veldbezoeken in de maanden mei tot en met augustus.

Doel

Werkzaamheden zijn altijd van invloed op de natuur in en om de watergang. Deze toets heeft meerdere doelen:

- Vaststellen van (mogelijk aanwezige) beschermde flora en fauna;
- Vaststellen of er nader onderzoek uitgevoerd moet worden naar beschermde flora en fauna
- Bepalen wat de effecten zijn van de ingrepen op de beschermde flora en fauna
- Vaststellen of er nader onderzoek gedaan moet worden naar de effecten op de beschermde gebieden.
- Vaststellen of er ingrijpende planwijzigingen of mitigerende maatregelen nodig zijn.
- Indien negatieve effecten op beschermde flora en fauna en/of beschermde gebieden te verwachten zijn, dient te worden bepaald of in kader van de wet natuurbescherming een ontheffing (soortbescherming) of vergunning (gebiedsbescherming) nodig is.
- Vaststellen of er gewerkt kan worden onder de gedragscode van waterschappen.

2. Wettelijk kader

2.1. Wet natuurbescherming

De Wet Natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beoogt de bescherming van in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Deze nieuwe wet vervangt drie wetten: De Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Met deze wet worden de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen (de vogel- en habitatrichtlijn) en de Boswet zo helder mogelijk geïmplementeerd. Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (NNN). De bescherming van de NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving.

2.1.1. Zorgplicht

De Wnb gaat uit van de 'zorgplicht' (art 1.11 Wnb). De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Als er specifieke maatregelen dienen worden uitgevoerd zal dit in dit rapport worden toegelicht.

Tabel 1. Zorgplicht Wet natuurbescherming

§ 1.3. Beschermingsmaatregelen algemeen	
art 1.11	<p>lid</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. 2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten: <ol style="list-style-type: none"> a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt. 3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

2.1.2. Verbodsbepalingen

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat er geen schade mag worden gedaan aan beschermde planten en dieren, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

In de Wnb is de soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit het verdrag van Bern en bijlage I van het verdrag van Bonn;
- 'andere soorten'

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Zie ook tabel 1.

Tabel 1. Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

2.1.3. Vogels

Alle broedvogels zijn in Nederland gedurende het broedseizoen beschermd (art 3.1 en 3.5 Wnb) en in sommige gevallen ook buiten deze periode. Hierbij wordt door het bevoegd gezag onderscheid gemaakt tussen soorten uit de beschermingscategorie 1 t/m 4: jaarrond beschermde nesten (verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken), categorie 5: niet-jaarrond beschermde vogelnesten (verblijfplaatsen van vogels die regelmatig naar hun verblijfplaats terugkeren en over voldoende flexibiliteit beschikken) en 'overige soorten' (vogels die jaarlijks een nieuw nest maken dat alleen in het broedseizoen beschermd is). Na gelang de beschermingsstatus van het nest dienen maatregelen te worden getroffen om de functie van de nestlocatie te behouden.

Tabel III. Bescherming categorieën broedvogels

Categorie	Jaarrond beschermd	Omschrijving
1	ja	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2	ja	Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3	ja	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4	ja	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
5	ja, indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen	Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (voorbeeld: spreeuw, oeverzwaluw, boerenzwaluw, ijsvogel).
'overige soorten'	nee, alleen gedurende het broedseizoen	Soorten die jaarlijks gebruik maken van een nieuw nest (voorbeeld: merel, ringmus, houtduif).

2.1.4. Houtopstanden

De Wnb stelt dat wanneer bos wordt gekapt, dit binnen drie jaar na de kap dient te worden herplant. Wanneer dit niet op de zelfde plaats kan, dan dient dat elders (compensatie) plaats te vinden.

Onder houtopstanden vallen:

- Alleen bossen die buiten 'de bebouwde kom Boswet' liggen, maar niet op erven of in tuinen staan;
- Alle beplanting van bomen die een grotere oppervlak hebben dan 10 are;
- Bomen in rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat, uitgezonderd populieren en wilgen.

Voordat een perceel bos dat onder de Wnb valt wordt gekapt, dient een kapmelding te worden gedaan. Een kapmelding moet één maand voor de kap worden gedaan. Binnen één jaar na melding moet worden uitgevoerd.

2.2. Natura2000

Natura2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en / of Vogelrichtlijnen. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3. Natuurnetwerk Nederland

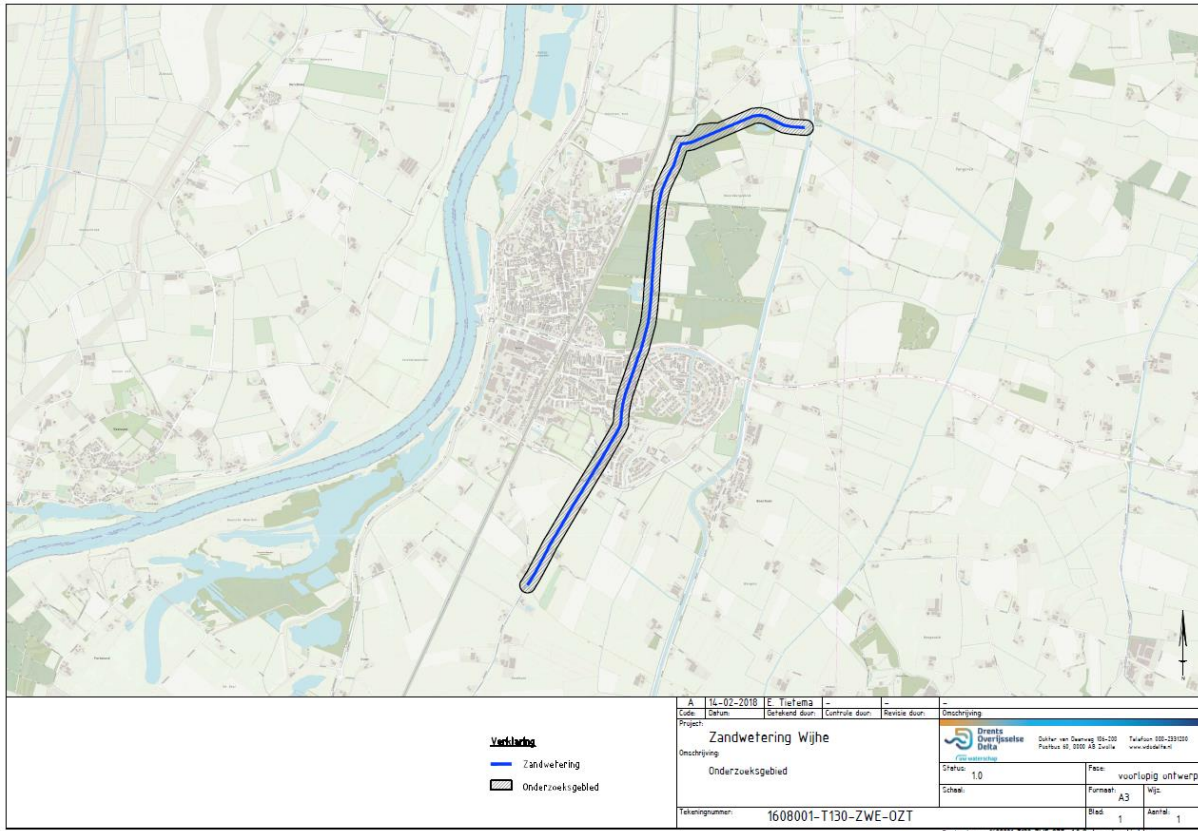
Het Natuurnetwerk Nederland is een stelsel van ecologische hoogwaardige natuurgebieden; de Natura2000-gebieden maken daar deel van uit. Naast de Natura2000 bevat het NNN ook overige leefgebieden van soorten en- om isolatie te voorkomen- gebieden die een verbinding vormen tussen natuurgebieden. Het NNN is onderdeel van het actieve beleid om bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. De Natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij' principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemming worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van de NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van de omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

2.4. Gedragscode

Voor regulier voorkomende werkzaamheden en ruimtelijke ontwikkelingen kan een vrijstelling van de verbodsbepalingen mogelijk zijn als er gehandeld kan worden conform een goedgekeurde gedragscode. De code geldt niet voor alle soorten van voormalig tabel 3, broedvogels en vogels met een vaste verblijfplaats. Tabel 3 soorten vallen nu deels onder het regime van de Habitatrichtlijn en deels onder het regime van overige soorten. Voor die soorten geldt er geen vrijstelling. Daarnaast geldt de code (nog) niet voor soorten die nu wel onder de bescherming van de Wnb vallen, maar onder de FFwet niet. De kwabaal en beekdonderpad bijvoorbeeld. Zo is het voor de Wet natuurbescherming mogelijk door onder een gedragscode te werken voor Europees beschermde vogel- en andere dier- en plantensoorten vrij te stellen bij ruimtelijke ontwikkelingen en inrichting, mits er sprake is van een bij respectievelijk Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn genoemd belang. De gedragscode gaat dan werken als een ontheffing waarin is beschreven hoe zorgvuldig gewerkt wordt opdat schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum beperkt.

3. Plangebied

De Zandwetering is een wetering die met onderbrekingen van Deventer naar Zwolle loopt. Het gedeelte van Deventer tot Wijhe is aangewezen als waterlichaam. Het laatste gedeelte rond Wijhe wordt nu ingericht.

Plangebied met inrichtingswerkzaamheden.

3.1. Maatregelen

Om te voldoen aan de beleidsopgaven (een ecologisch gezond watersysteem), is herinrichting van het waterlichaam noodzakelijk. Deze herinrichtingswerkzaamheden bestaan uit herinrichten van oevers (natuurlijker maken), aanleggen van vispassages en het leggen van duikers en bruggen. De uitvoering van de Zandwetering Wijhe, waterlichaam 16 (WL16) wordt in 2017 gestart.

3.2. Werkzaamheden

Voor de uitvoering van de inrichtingswerkzaamheden vinden er graaf- en transportwerkzaamheden plaats. Voor de aanleg van de vispassages is het mogelijk dat er damwandplanken in de grond getrild worden. De werkzaamheden hebben in de uitvoeringsperiode over het algemeen een plaatselijk karakter.

4. Resultaten onderzoek

4.1. Methodiek

De gegevens die gebruikt zijn voor de toets zijn verzameld tijdens door middel van een bureaustudie. Voor het verzamelen van de gegevens is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna, lokale contacten met natuurverenigingen. Ook zijn er in kader van de Kaderrichtlijn water (KRW) monitoring in de jaren 200, 20, 2015 op trajecten vegetatie opnames en macrofauna en vis (svk 2009, 2012, 2015) bemonsteringen uitgevoerd. Tijdens de visbemonstering onderzoeken is de wetering met zegen en elektrisch op verschillende trajecten afgevist. Daarnaast zijn er door de ecoloog op een aantal plaatsen met een steeknet bemonsterd.

In dit hoofdstuk wordt verder bepaald of de plannen mogelijk leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming, Natura2000 gebieden en het Natuurnetwerk Nederland, zoals genoemd in hoofdstuk 2. Hierbij worden de resultaten getoetst aan de ingrepen die gepland zijn. Uit dit hoofdstuk volgt de conclusie of er al dan niet vervolgwerkzaamheden nodig zijn. Denk daarbij aan een nader onderzoek, opstellen van werkprotocollen, een voortoets om de effecten op beschermde natuurgebieden te onderzoeken of het aanvragen van een ontheffing/vergunning in het kader van de wet Natuurbescherming. Voorbereiden voor mitigerende maatregelen.

4.2. Gebiedsbescherming

4.2.1. Natura2000

De dichtstbijzijnde Natura2000 gebieden zijn de Rijnstrangen. Dit gebied, de IJssel, ligt aan de andere kant van Wijhe, ongeveer een kilometer van het projectgebied. De uit te voeren werkzaamheden hebben geen invloed op de Kwalificerende soorten en habitats.

Kaart Natura2000

4.2.2. Natuurnetwerk Nederland

De projectgebied ligt op enige afstand van gronden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. De werkzaamheden zullen alleen rond de Zandwetering plaatsvinden. Dit zorgt er voor dat de bestemming en doelen van de gronden binnen het Netwerk niet veranderen.

Kaart Natuurnetwerk Nederland

4.3. Soortbescherming

In dit hoofdstuk zijn de bevindingen van de bureaustudie beschreven.

4.3.1. Bureau onderzoek

In het bureau onderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal in het bijzonder speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het plangebied essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming.

De Provincie Overijssel (Wnb) hebben de beschermde soorten uit de Habitat en vogelrichtlijn overgenomen. Aan een lijst van soorten die binnen de provincie naar verwachting een beschermde status gaan krijgen wordt nog gewerkt.

Met de komst van de Nieuwe Natuurwet 2017 hebben een aantal soorten een beschermde status verkregen ook hebben een aantal soorten de beschermde status onder de Flora- en Faunawet verloren. Sommige van deze soorten worden in de gedragscode van waterschappen (geldig tot 1 jan 2018) nog wel als beschermde soorten aangemerkt; de zogenaamde tabel 2 en 3 soorten. In de

onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de beschermde soorten van zowel de natuurbeschermingswet als de flora en faunawet, op de plaatsen waar werkzaamheden plaatsvinden. In de onderstaande tabel wordt een opsomming gegeven van soorten in de NDFF en hun beschermde status aangevuld met soorten die aangetroffen zijn tijdens de veldbezoeken.

Beschermde soorten

soort	Wnb Overijssel	habitatrichtlijn	vogelrichtlijn	Gedragscode Tabel 2	Gedragscode Tabel3
Baart vleermuis		x			x
Franjestaart		x			x
Watervleermuis		x			x
Gewone/grijze grootoorvleermuis		x			x
Waterhoen					x
Groene specht					x
IJsvogel					x
Kleine bonte specht			x		
Boomvalk					x
Buizerd					x
Sperwer					x
Torenvalk					
Gewone dotterbloem					
Paling				x	
Grote modderkruiper	x	x			x
Kleine modderkruiper				x	
Bittervoorn					x
Steenbreekvaren				x	

5. Toetsing

In dit hoofdstuk zal worden beschreven wat het effect is van de uit te voeren werkzaamheden op de beschermde soorten en gebieden en een uitspraak worden gedaan of een ontheffings/vergunning aanvraag noodzakelijk is.

5.1. Per soortgroep

Per soortgroep is beoordeeld wat het effect van het uit te voeren project is.

Vogels

Algemeen voorkomende broedvogels kunnen overal tot broeden (meerkoet) komen. Deze soorten zijn alleen beschermd op het moment waarop ze een nest hebben met eieren en jongen. Van enkele vogelsoorten is het nest het jaarrond beschermd. Deze jaarrond beschermde soorten broeden doorgaans in bomen (ransuil en buizerd) en in gebouwen (huismus en gierzwaluw). Uit de gegevens van de bureaustudie blijkt dat er verschillende vogelsoorten in het plangebied voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn deze vogelsoorten ook in de broedperiode in het gebied waargenomen. In of dicht bij het plangebied staan geen bomen die als vaste nestplaats (horsten) of verblijfplaatsen van vogels kunnen dienen. Wanneer het project buiten het broedseizoen (15 maart-15 juli) wordt uitgevoerd worden geen verbodsbepalingen uit de Vogelrichtlijn overtreden. Voor de aanleg van de vispassage zullen nog een aantal bomen gekapt moeten worden. Wanneer het traject bekend is zullen de bomen getoetst worden op jaarrond beschermde soorten.

Zoogdieren

Binnen het plangebied zijn uitgezonderd van vleermuizen geen beschermde diersoorten bekend. In de directe omgeving van het plangebied komen geen Dassenburchten voor. Uit de iets verderop gelegen Soestwetering is een aantal jaren geleden een dode Otter aangetroffen. Binnen het plangebied zijn tot nu toe geen spraints of andere sporen gevonden. Van de Vleermuizen in het gebied is van alle soorten bekend dat ze gebruik kunnen maken van spleten onder bruggen en gebouwen. Tijdens het project vinden aan deze constructies geen werkzaamheden plaats. Daarnaast is bekend dat van holtes en boomspleten gebruik gemaakt worden. Wanneer bekend is welke bomen gekapt moeten worden zullen deze op het mogelijk voorkomen van vleermuizen worden onderzocht. De te kappen bomen maken geen deel uit van geleidende landschapselementen en zullen dus ook de bestaande vliegpatronen niet beïnvloeden. Op het terrein van het landgoed ligt een IJskelder waarin vleermuizen overwinteren. In de nabijheid van de kelder vinden geen werkzaamheden plaats. Indien nodig moeten deze werkzaamheden buiten de winterslaaperperiode plaatsvinden. De werkzaamheden zullen bij daglicht plaatsvinden. Dit zal de nachtelijke activiteit van jagende vleermuizen dus ook niet verstoren.

De verwachting is dat de uit te voeren werkzaamheden geen verstorend effect hebben op de vleermuizen. Dus buiten het werken met kunstlicht hoeft geen rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van vleermuizen, uitgezonderd het kappen van een aantal bomen.

Er worden zoogdieren aangetroffen die onder de wet Natuurbescherming beschermd worden. Echter de werkzaamheden zullen niet een dusdanig verstorend effect hebben dat deze soorten uit het gebied zullen verdwijnen.

Reptielen en Amfibieën

Volgens de bekende gegevens zijn er geen waarnemingen van beschermde reptielen of amfibieën. Op grond van de aanwezige biotopen mogen algemene soorten als de Bruine kikker, padden en Kleine watersalamander verwacht worden. In het voorjaar worden een groot aantal padden en kikkers de weg overgezet. Wel is het voorkomen van de Kamsalamander in de nabijheid bekend. De zandwetering vormt echter geen biotoop voor deze soort.

Insecten

Naast de gewone insecten is het voorkomen van beschermde insecten binnen het plangebied niet bekend.

Vissen

In de afgelopen jaren hebben er in kader van monitoring voor de KRW op verschillende trajecten visstand bemonsteringen plaatsgevonden. Tijdens deze bemonsteringen zijn naast algemene soorten als Snoek, Blankvoorn en Zeelt enkele bijzonder soorten als Berrmpje en de Kleine Modderkruiper gevangen. Beekdonderpad is niet gevangen en wordt op grond van het ontbreken van stromingsdifferentiatie en het ontbreken van structuur ook niet verwacht.

De Kleine modderkruiper is een soort die in tabel 2 van de gedragscode voor waterschappen genoemd wordt. Op grond van de bekende gegevens en habitatbeoordeling worden er geen beschermde vissoorten verwacht

Planten

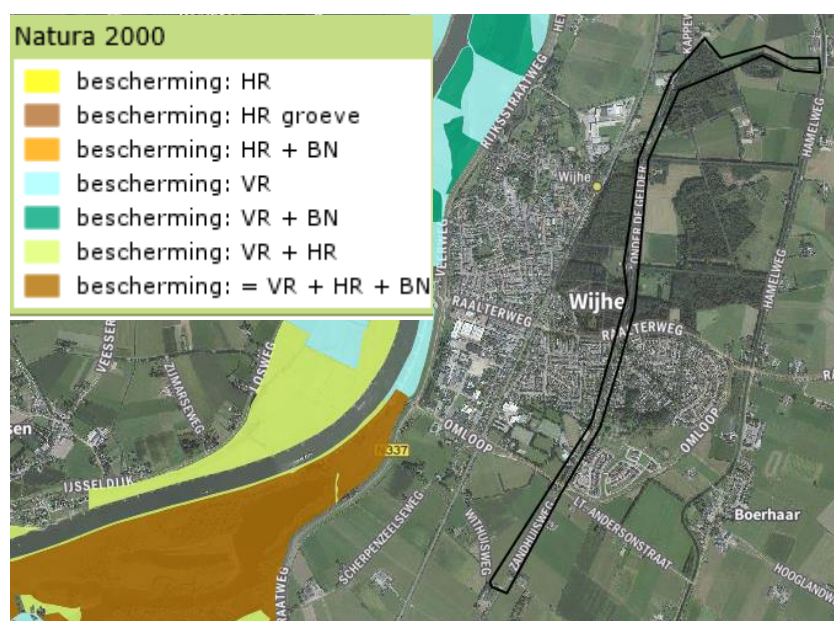
Op de taluds en in de natte oevers zijn algemene soorten als Riet, Lisdodde, gele lis, akkerdistel en productieve grassen aangetroffen en zijn geen beschermde soorten bekend. Een groot deel van de oevers loopt door landbouwkundig en stedelijk gebied. Bovendien worden de oevers van de zandwetering door het waterschap intensief onderhouden (2 x per jaar maaien) en wordt het maaisel op het naastgelegen schouwpad afgezet. De Steenbreekvaren komt voor op de muren rond de wetering. Binnen het project worden de muren ongemoeid gelaten. De werkzaamheden hebben dus geen invloed op deze soort.

Wanneer het traject van de aan te leggen vispassage bekend is zal dit alsnog onderzocht moeten worden op beschermde soorten.

5.2. Beschermde gebieden

5.2.1. Natura2000

Het project gebied ligt ongeveer 1 km van het natura2000 gebied De Rijnstrangen. De afstand tot deze gebieden is dermate groot en de werkzaamheden zijn zo lokaal dat er geen invloed te merken is op de kwalificerende soorten en habitats in deze gebieden.

Kaart Natura2000

5.2.2. Natuurnetwerk Nederland

De projectgebied ligt op ongeveer 1 km van gronden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. De werkzaamheden zullen alleen vlak naast de Zandwetering plaatsvinden. Dit zorgt er voor dat de bestemming en doelen van de aanliggende gronden niet veranderen.

Kaart Natuurnetwerk Nederland

5.2.3. Houtopstanden

Binnen het project worden nog een aantal bomen gekapt zodra bekend om welke bomen het gaat zullen deze getoetst worden en zullen indien nodig de betreffende ontheffing worden aangevraagd.

5.3. Conclusies soorten bescherming

De werkzaamheden hebben een tijdelijk plaatselijk karakter waarbij de natuurwaarden van het gebied verhoogd worden. Werkzaamheden verstoren altijd planten en diersoorten maar door de zorgplicht in acht te nemen wordt dit tot een minimum beperkt. In het gebied komen beschermde soorten voor maar door de zorgplicht in acht te nemen en voor de werkzaamheden te werken onder de gedragscode van waterschappen en werkprotocollen op te stellen doen zullen de werkzaamheden er niet voor zorgen dat soorten in aantal gaan afnemen of uit het gebied verdwijnen. Er worden geen verboden, genoemd in de Wet natuurbescherming, overtreden. Er hoeft dan ook geen ontheffing te worden aangevraagd op basis van de Wet natuurbescherming. Een uitzondering vormen de te kappen bomen deze zullen zodra ze bekend zijn getoetst worden en indien nodig is een ontheffing aangevraagd worden.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gevonden beschermde soorten binnen de Wnb en de geadviseerde maatregelen.

Soortgroep	Beschermde soorten aanwezig	Ingrep verstrend	Nader onderzoek nodig	Ontheffing nodig?	Advies

Broedvogels	ja	ja	nee	Nee, indien gewerkt wordt volgens gedragscode soortbescherming unie van ws	Werken buiten het broedseizoen
Zoogdieren	Ja	nee	nee	Idem	Ecologisch werkprotocol opstellen
Reptielen en amfibieën	Ja	nee	nee	Idem	Ecologisch werkprotocol opstellen
Insecten	nee	nee	nee	nee	Werken volgens gedragscode soortbescherming unie van ws
Planten	nee	nee	nee	Nee	Werken volgens gedragscode soortbescherming unie van ws
vissen	nee	nee	nee	Nee	Werken volgens gedragscode soortbescherming unie van ws

5.4. Conclusie gebiedsbescherming

De uit te voeren werkzaamheden hebben vanwege de grote afstand geen effect op de Natura2000 gebieden en hebben geen effect op de bestemde gronden binnen het Natuur Netwerk Nederland. Er hoeft geen voortoets of ontheffing te worden aangevraagd.

5.5. Gedragscode

Het project wordt uitgevoerd in kader van de Europese kaderrichtlijn water die tot doel heeft de ecologische toestand van het water verbeteren. Dit kan vallen onder in de habitatrichtlijn genoemd belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of **andere reden vangroot openbaar belang**, met inbegrip van sociale of economische aard **met inbegrip voor het milieu wezenlijke effecten**. Voor de nationaal beschermde soorten gelden de zelfde belangen als voor de habitatrichtlijn. Dit betekent dat er gewerkt kan worden onder gedragscode van waterschappen.

Belangen voor ontheffingverlening of vrijstelling onder de Wet natuurbescherming

Voor vogels beschermd onder de Vogelrichtlijn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;

Voor soorten beschermd onder de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie;

tie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of

- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben;

Voor andere, 'nationaal' beschemde soorten kan ontheffing of vrijstelling worden verleend op grond van de volgende belangen:

- de belangen die gelden voor soorten van de Habitatrichtlijn zoals hierboven genoemd;
- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied,
- in het algemeen belang van de betreffende soort.

6. Samenvatting conclusies

Algemeen

De werkzaamheden hebben maar een plaatselijk en een tijdelijk karakter waarbij de natuurwaarden van het gebied verhoogd worden. Door de werkzaamheden met zorg uit te voeren worden de verbodsbepalingen in de Nieuwe Natuurwet niet overtreden, is er geen negatieve invloed op de dichtbij gelegen Natura 2000 gebieden en veranderd de bestemming van de gronden binnen het Natuurnetwerk Neerland niet. Dit betekent dat er geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt op zo'n afstand van deze gebieden dat er geen directe of externe werking vanuit gaat op de kwalificerende habitats en soorten. Ook doen de werkzaamheden geen afbreuk aan de doelstellingen van de gronden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland dus er hoeft geen passende beoordeling en geen compensatie gerealiseerd te worden als gevolg van verlies van gronden behorende tot het Natuurnetwerk Nederland.

Soortbescherming

Binnen het projectgebied zijn geen jaarrond beschermde woon of verblijfplaatsen aangetroffen. Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd vormen de soorten van de Vogelrichtlijn geen probleem. Wanneer de te kappen bomen bekend zijn moeten deze getoetst worden en indien nodig een ontheffing worden aangevraagd.

Van de Otter is bekend dat ze wel eens in het plangebied komen maar binnen of vlak bij het plangebied komen geen verblijfplaatsen voor. Dit betekent dat op grond van de Habitatrichtlijn er geen problemen zijn.

Gedragscode

Het project kan geschaard worden onder een van de belangen die genoemd worden in de ontheffing verlening of vrijstelling van de wet Natuurbescherming dus kan de gedragscode van waterschappen als een ontheffing gebruikt worden. Dit betekent wel dat de werkzaamheden moeten worden uitgevoerd onder de voorwaarden die in de gedragscode worden genoemd.

Aanbeveling

Natuur is een dynamisch geheel en aan veel veranderingen onderhevig. Het verdient dan ook de aanbeveling om vlak voor de werkzaamheden een inventarisatie uit te voeren van het werkterrein.

1.3 Stappenplan soortenbescherming

